

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ИНФОРМАТИКА“
КАТЕДРА „СТАТИСТИКА И ПРИЛОЖНА МАТЕМАТИКА“

Приета от ФС (протокол № 8/ 05.03.2020 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол № 7/ 17.02.2020 г.)

Декан:

(проф. д-р Владимир Сълов)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА“

**ЗА СПЕЦ: Всички специалности от ПН 3.7, 3.8 и 3.9; ОКС „бакалавър“ –
дистанционно обучение**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	168
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	162

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Росен Николаев)
2. ....
(гл. ас. д-р Йордан Петков)

Ръководител катедра: .....
„Статистика и приложна математика“ (проф. д-р Росен Николаев)

I. АНОТАЦИЯ

Целта на обучението по дисциплината “Управление на риска“ е да запознае студентите с основите на теорията на риска, като се акцентира върху същността на понятието риск, неговите разновидности и възможностите за управлението му.

По същество съдържанието е насочено най-вече към инвестиционния риск, методите за количествената му оценка и намаляване. Подробно се разглеждат двата основни подхода за управление на инвестиционни риск: диверсификация - чрез формиране на инвестиционни портфейли и хеджиране – чрез използване на финансови деривативи.

След завършване на курса студентите ще придобият знания и умения да оценяват инвестиционни проекти, да идентифицират и измерват количествено риска при инвестиране, да формират оптимални портфейли от рискови и безрискови активи, да разпознават и използват основни хеджиращи инструменти.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1	ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА
1.1	Същност на понятието риск. Видове риск.
1.2	Отношение към риска
1.3	Риск-мениджмънт – същност, задачи, етапи, стратегии
2	ИНВЕСТИЦИОНЕН РИСК
2.1.	Инвестиция. Инвестиционна среда
2.2.	Измерване ефективността на инвестициите
2.3.	Доход и възвръщаемост на инвестициите
2.4.	Измерване на инвестиционния риск
3	УПРАВЛЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ РИСК
3.1.	Диверсификация на риска - същност
3.2.	Хеджиране на риска - същност
4	ТЕОРИЯ НА ПОРТФЕЙЛА
4.1.	Портфейл от рискови активи (Модел на Марковиц). Двухактивен и мултиактивен портфейл.
4.2.	Портфейл, съдържащ безрискови активи (Модел на Тобин)
4.3.	Линия на капиталовия пазар. Ефективни и оптимални портфейли
4.4.	Модел за оценка на капиталовите активи
5	КОНСТРУИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ
5.1.	Инвестиционни характеристики на обикновените акции
5.2.	Инвестиционни характеристики на облигациите
5.3.	Конструиране на оптимален портфейл от акции, облигации и съкровищни бонове
6	АКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛИ
6.1.	Мярка на Шарп
6.2.	Модел на Трейнър и Блек
7	ХЕДЖИРАНЕ НА РИСКА
7.1.	Същност и основни видове финансови деривативи
7.2.	Форуърди и фючърси
7.3.	Суопове
7.4.	Опции

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

За осъществяване на учебния процес в структурата на курса са включени учебни ресурси под формата на файлове с текстова информация.

Дейностите при провеждане на обучението включват разписание за насрочване на индивидуални (дистанционни) консултации със студентите и база от данни, съдържаща файлове със задания за изпълнение по дисциплината. Синхронната комуникация преподавател-студент се осъществява чрез чат в реално време, а асинхронната – чрез обсъждане във форуми и чрез e-mail. Не се изключва и възможността за контакти face-to-face.

Информация за мнението на студентите по отношение на качеството и достъпността на учебните ресурси и резултатите от обучението се събира с анкети от тип „обратна връзка”, създавани от преподавателя.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание	1	40
1.2.	Тест	2	40
Общо за семестриален контрол:		3	80
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Писмен изпит	1	88
Общо за сесиен контрол:		1	88
Общо за всички форми на контрол:		4	168

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Дочев, Д., Николаев, Р. Теория на риска. Варна: Наука и икономика, 2007.
2. Дочев, Д., Николаев, Р., Милкова, Т., Петков, Й. Теория на риска - ръководство. Варна: Наука и икономика, 2007.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Дочев, Д., Николаев, Р., Петков, Й. Финансова математика. Варна: Наука и икономика, 2010.
2. Петков, Й., Господинова, Н. Един подход за определяне на оптимален двуактивен портфейл от рискови активи. Сб. с доклади от юбилейна международна научна конференция по случай 50 години катедра "Управление и администрация". Варна : Наука и икономика, 2017, 367 - 375.
3. Николаев, Р., Господинова, А. Целочислен модел за управление на портфейлни инвестиции. // Строително предприемачество и недвижима собственост : Сб. докл. от 29-та науч. конф. с междунар. участие, ноем. 2014. - Варна : Унив. изд. Наука и икономика, 2014, с. 101 - 110.
4. Edwin J. Elton, Stephen J. Brown. Modern Portfolio Theory and Investment Analysis. John Wiley & Sons inc, 2014.
5. Hastings, K.J. Introduction to Financial Mathematics. Chapman and Hall/CRC, 2015.
6. Harold Kent Baker, Greg Filbeck. Investment Risk Management. Oxford University Press, 2015.
7. Wolke, Thomas. Risk Management. Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2017.